

SLOVENECE

»SLOVENECE« velja
po pošti na vse strani Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto 1921 . . . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojnino celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za izposojnino 55—

Inserati:
Enostopna pettirista (50 mm
širina in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
za večkrat po K 9—
pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/9 mm K 15.
Izjava vsak dan izven
nedelje in praznike ob
4. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Nova vlada.

LDU Belgrad, 1. januarja. (ZNU - uradno)
V imenu Nj. Vel. kralja Petra, po milosti božji
in volji naroda kralja Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev, uvažujemo Mi Aleksander prestolo-
naslednik ostavko, ki so nam jo podali pred-
sednik Našega ministrskega sveta in minister
za zunanje stvari dr. Milenko Vesnić, Naš mi-
nister za pravosodje Marko Trifković, Naš mi-
nister za notranje stvari Milorad Drašković,
Naš minister verstva Pavle Marinković, Naš
minister za finance Kosta Stojanović, Naš mi-
nister za zgradbe in zastopnik ministra pro-
meta Jovan Jovanović, Naš minister prosvete
Svetozar Pribičević, Naš minister poljedelstva
in vode dr. Velizar Janković, Naš minister
trgovine in industrije dr. Momčilo Ninčič, Naš
minister za agrarno reformo dr. Hinko Kriz-
man, Naš minister vojne in mornarice general
Branko Jovanović, Naš minister za šume in
rude Ivan Kovačević, Naš minister narodnega
zdravja dr. Živojin Rafajlović, Naš minister
za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec,
Naš minister prehrane in obnove zemlje Jo-
van Jović, Naš minister priprav za ustavotvor-
no skupščino in izenačenje zakonov dr. Laza
Marković, — razrešujemo jih dolžnosti in jih
stavimo na razpoložanje ter postavljamo za
predsednika Našega ministrskega sveta in
ministra za zunanje stvari g. Nikola Pašića,
narodnega poslanca in predsednika minist-
skega sveta na razpoložanje, za našega mi-
nistra za pravosodje in ministra za pripravo
za ustavotvorno skupščino in izenačenje za-
konov g. Marka Trifkovića, narodnega poslan-
ca in ministra na razpoložanje, za našega
ministra za notranje stvari in zastopnika mi-
nistra za zgradbe g. Milorada Draškovića,
narodnega poslanca in ministra na razpolo-
ženju, za našega ministra za finance g. Kosta
Stojanovića, narodnega poslanca in ministra
na razpoložanje, za našega ministra prometa
g. Jovana Jovanovića, narodnega poslanca in
ministra na razpoložanje, za našega ministra
prosvete g. Svetozarja Pribičevića, narodnega
poslanca in ministra na razpoložanje, za Na-
šega ministra poljedelstva in vode in zastop-
nika ministra verstva g. dr. Velizarja Janko-
vića, narodnega poslanca in ministra na raz-
položanje, za našega ministra za šume in ru-
de g. dr. Hinka Krizmana, narodnega poslan-
ca in ministra na razpoložanje, za našega mi-
nistra vojne in mornarice generala g. Branka
Jovanovića, ministra na razpoložanje, za Na-
šega ministra za pošto in brezjav in zastop-
nika ministra narodnega zdravja g. dr. Slavka
Miletića, narodnega poslanca in ministra na
razpoložanje, za našega ministra za socialno
politiko in zastopnika ministra za prehrano
in obnovo zemlje g. dr. Vekoslava Kukovca,
narodnega poslanca in ministra na razpolo-
ženju, za našega ministra za agrarno reformo
g. Nikola Uzunovića, narodnega poslanca, za
Našega ministra za trgovino in industrijo g.
dr. Milivoja Jovanovića, narodnega poslanca.
Predsednik Našega ministrskega sveta in Naš
minister za zunanje stvari naj izvrši ta ukaz.
— Podpis v levem kotu: Predsednik minist-
skega sveta in minister za zunanje stvari Ni-
kola Pašić s. r. — Desno v kotu: Aleksander
s. r. 1. januarja 1921 v Belgradu.

LDU Belgrad, 1. januarja. (ZNU) Dares
opoldne je bil podpisan ukaz o novem kabi-
netu, ki bo jutri ob enajstih položil prisego in
prevzel dolžnosti.

LDU Belgrad, 2. jan. (ZNU) Vpraša-
nje o imenovanju državnih podtajnikov je
odloženo, dokler se ne izdela uredba o dr-
žavnih podtajnikih.

Ljubljana, dne 3. januarja.

Po dolgotrajnih pogajanjih med demo-
krati in radikali se je vendar posrečilo Pa-
šiću sestaviti vlado, toda samo nepopolno
vlado. Radikali so prevzeli ministrsko
predsedstvo in zunanjo politiko (Pašić);
pravosodje in konstituantno (Trifković),
promet (Joca Jovanović), poljedelstvo (dr.
Velizar Janković), pošto (dr. Stanko Mi-
letić), agrarno reformo (Nikola Uzunović).
Enako število portfeljev so prevzeli demo-
krati: notranje (Drašković), finance (Ko-
sta Stojanović), prosveto (Pribičević), šu-
me in rude (dr. Krizman), socialno politiko
(dr. Kukovec), trgovino in industrijo (Mi-
livoj Jovanović).

Način, kako sta najmočnejši dve sku-
pini v konstituenti sestavili vlado, je pravi
unikum. Razdelili sta si po hudih sporih in
bojih za portfelje med seboj ministrstva in
pustili milostno štiri portfelje, ministrstvo
za javna dela, narodno zdravje, prehrano
in ministrstvo ver skupinam, ki bi hotele
vstopiti v vlado, to je muslimanom in zem-
ljoradničkemu klubu. Vsak klub, ki drži
nekoliko na svoj ugled, bi odklonil pobi-
rati ostanke. Da ne bi na zunaj izgledalo
to postopanje napram ostalim skupinam
preveč žaljivo, so morali komunisti dati
formelni povod za nujnost sestave vlade.

Hud boj med demokrati se je bil za
ministrstvo trgovine in industrije. Prvotno
je bil ta portfelj določen za prof. Kumanu-
dija, ki je pa ta portfelj odklonil, ker je od-
ličen pravnik, o trgovini in industriji pa
nima niti pojma. Zahteval je ministrstvo
pravde, ki je sedaj združeno z minist-
stvom za konstituantno. Tega mu pa niso
dali, ker je Kumanudi republikanskih na-
zorov. Na površje je potem prišla kandi-
datura dr. Kukovca, kar so slovenski de-
mokratje zahtevali iz razumljivih razlogov,
radi katerih naj bi tudi dr. Žerjav prevzel
mesto državnega podtajnika. Toda načelo,
da morata ministrstvu financ in trgovine
ostati v srbijanskih rokah, je poslalo dr.
Kukovca nazaj v socialno politiko. In trgo-
vino je dobil Milivoj Jovanović, ki je v pr-
vem Protičevem kabinetu imel ministrstvo
prehrane. Ministrstvo za šume in rude je

to pot postalo predmet poželjenja, ker se
delajo kupčijske pogodbe za šume.

Politični položaj se s sestavo te tri-
četrtinske vlade v bistvu ni zboljšal. Tak-
tika Jugoslovanskega kluba je vladnim
strankam pokazala pravo pot, da se na-
pravi Radiću zlat most za udeležitev par-
lamentarnega dela v konstituenti, toda
vladne stranke tega niso hotele razumeti in
danes je za Radićevce ta korak mnogo
težji. Težak položaj pa pomeni za državo,
ako se večina zastopnikov hrvatskega ple-
mena ne udeležuje ustavnega dela central-
nega parlamenta in že vnaprej proglašda,
da take ustave, ki ni bila sprejeta sporaz-
umno, ne bo priznala.

Stvar vladnih strank je sedaj, da ubla-
že sedanji poostreni položaj, ki so ga s svo-
jo brezobzirno taktiko tudi same zakri-
vile. Vlada še ni podala nobene izjave, ka-
ko da misli razčistiti ta položaj in bo mo-
rala to storiti, ko se predstavi konstitu-
anti. Privatne vesti poročajo, da se na
merodajnih mestih resno bavijo z velesr-
sko mislijo. To je naravnost blazna misel
in jo smatramo z državnega stališča za ne-
ko vrsto veleizdajstva. To bi bila krona
centralistične politike in bi pomenila po-
polno nezmožnost državnih krmar-
jev, ki v zadregi sežejo po baklju, da uni-
čijo, česar vsled svoje nespretnosti, trmo-
glavosti in nevednosti niso znali urediti.
Narod jih bo sodil in obsodil.

Razgnan republikanski shod v Belgradu.

LDU Belgrad, 2. januarja. (Presbiero.)
Iz pisarne beogradske mestne uprave se
objavlja: Odbor republikanske stranke je
izdal 1. t. m. lepak, v katerem je objavil,
da se ima 2. januarja t. l. vršiti ob 10. uri
dopolndne veliko meščansko zborovanje v
prostorih hotela »Slavija«, na katerem bo-
do govorniki govorili o razdiralnem delu
sedanje vlade. Belgrajska mestna uprava,
ki je doznala za to, je izvršila poizvedbe
ter ob tej priliki zvedela, da bodo zboro-
vanje posetili večinoma komunisti, ki ho-
čejo uporabiti priliko, da pod imenom re-
publikanskega zborovanja obdržijo svoje
zborovanje, kar bi bilo v nasprotju z na-
redbo ministrskega sveta od 29. dec. 1920,
št. 29.282. Radi tega se je zborovanje, ki
se je pričelo 2. t. m., ob 10. uri dopoldne,
posvetila večja pozornost. Ugotovilo se je,
da so na zborovanje došli večinoma komu-
nisti, tudi njih voditelji. Ki je belgrajska
mestna uprava doznala, da se na zborova-
nju govori proti sedanjemu državnemu ureditvi,
da se propagira revolucija, da se kliče:
»Prišel je konec!«, »Živela revolucija!«,
»Dol z monarhijo!«, kar se je čulo tudi na
ulici, je določeni uradnik belgrajske mest-
ne uprave s štirimi orožniki, ki so mu bili
na razpolago radi osebne varnosti, ker je
bila množica razburjena, in radi tega, da
mu napravi pot skozi vrata v dvorano, šel
v prostore zborovanja z nalogo, da spo-
roči predsedniku zborovanja, da se shod
razpušča, ker je vse, kar se je dogodilo,
nasprotno zakonom in naredbi ministrske-
ga sveta od 29. dec. 1920, št. 29.282. Ko je
določeni uradnik stopil v dvorano, so na-
vzoči takoj dvignili velik hrušč ter vzkli-
kali: »Doli s policijo!«, »Doli z vlado!«. Na-
posled je uradnik z odlokom v roki došel
do predsedniškega mesta z namenom, da
izroči predsedn. odlok o razpustu shoda.

Jugoslovanska Matica

V imenu žrtvovanih in zatiranih po-
vzdiguje zopet svoj glas in apeliramo
na Vaša srca, na Vašo zavednost.

Ob novem letu, ko določujete svoj
proračun, ne pozabite naše najsplošnejše
narodno obrambne organizacije — Jugo-
slovanske Maticice.

Hranilnice in posojilnice, banke in in-
dustrijska podjetja, pa tudi posamezni tr-
govci in obrtniki ne pozabite, da določite
del svojega čistega dobička »Jugosloven-
ski Matici«. Vaš dobiček je posledica na-
šega dela, vaši uspehi so utemeljeni v na-

rodnem delu in hrbenica vsega tega je
»Jugoslovanska Matica«.

Zato skrbite slabo za sebe, če ne pod-
pirate onih, ki Vam neposredno omogo-
čujejo blagostanje. A tudi iz idealnih vzro-
kov se obračamo do Vas, ker upamo, da
ste enako dober Jugoslovan, kakor naj-
bednejši uradnik, ki redno polaga svoj da-
vek na oltar domovine.

Vam, bednim uradnikom velja naš
klic. Vemo, da je Vaš položaj težaven, da
prenašate vse mogoče težkoče, ali vemo
pa tudi, da ste bili vselej v prvi vrsti na-
rodnih borcev in Vaša odsotnost bi bila za
nas najtežji moralni udarec. Zato nam

ostanite zvesti še nadalje, zato podpirajte
našo stvar, zato nabirajte nove člane, da
z Vašim in našim naporom priborimo na-
rodu tako moč, da zasije tudi Vam pra-
vica.

In Vi, kmetje, steber naše države, up
naših zatiranih bratov! Kjer se narod zbi-
ra v pomoč zatiranim, tam ne sme manj-
kati Vas, ki poznate najbolje tuje gospod-
stvo. Zato podprite mater zatiranih, zato
pristopajte k »Jugoslovanski Matici«.

Ne nazadnje potrkamo tudi na Vaša
vrata, vi trpini iz delavskih vrst. Borimo
se za lepšo bodočnost Vaših tovarišev, bo-
rimo se za gospodarski in duševni dobro-
bit Vaših sotrpinov in zato pričakujemo
tudi Vaše podpore za naš svet in pravičen
boj!

Vsem stanovom in vsem Jugoslova-
nom velja naš klic, naša prošnja. Združite
se v skupnem delu, strnite se v vrstah na-
rodnih borcev, da bo naš boj veselejši, da
se ne ponove napake pretečenega leta.
Naj bo novo leto vesel in pomemben za-
četek naše lepše bodočnosti, našega na-
rodnega vstajanja.

Kadar bo ves narod združen v »Ju-
goslovanski Matici«, tedaj se to gotovo
zgodí. Zato pristopajte k »Jugoslovanski
Matici«, zato postanite njen član!

Vprašanje Vzhodne Galicije.

Kdor čita češke liste v zadržem času,
odkar se je sklenila pogodba v Rigi, posma-
me iz njih dejstvo, da se vsi brez izjeme
mno bavi z zadevo vzhodne Galicije.
Vsled nenaravnega povečanja Poljske so
interesi Čeho-Slovaške tako ogroženi, da
ji ne preostaja drugega, ko zanimati se za
tako rešitev vprašanja vzhodne Galicije,
ki bi edino bila možna za izhod iz tes-
nega položaja.

V obširnih člankih se pa čita pomen
samostojne vzhodnogališke republike za
čeho-slovaško državo oziroma pravičitev
vzhodne Galicije Ukrajini. Teh člankov
ne prinašajo samo veliki, temveč tudi po-
krajinski listi, katerih vsebina je več ali
manj ista:

»Poljska se je s silo polastila vzhodne
Galicije in s tem tudi edine poti proti vzhodu.
Treba samo pogledati geografično kar-
to, da se spozna nevarnost, ki nam preti
vsled poljske okupacije na vzhodu. Vzhod-
no-gališko ozemlje je zlati za mejaštvo z
Rusijo in Ukrajino edini realni predpogoj.
Ako ostane ista v poljskih rokah, zabredemo
v čarobno območje nemško-madžarsko-
poljsko-rumunskega gospodarstva, in ves
naš gospodarski in politični obstoj bi bil
omajan.« (»Pozor« z dne 28. okt. 1920.)

»Čim je odločitev mirovne konference
vse naše nade na skupno mejo z Jugosla-
vijo strla, je prišla za neposreden stik z
Vzhodom v poštveh vzhodna Galicija.

Naša državna politika ne sme iz pri-
jateljskih obzirov napram Poljski podce-
njevati pomena vzhodne Galicije. Niti en-
tenta, niti katerokoli začasno prijateljstvo
nam ne more nadomestiti vrednosti skup-
nih mej z Ukrajino in Rusijo. Zato ne more
priti do nobene zveze med nami in Polja-
ki, če bi nam še toliko ponujali. Ako je
vprašanje vzhodne Galicije nesigurno, je
naša dolžnost, naravnost v merodajnih
zapadnoevropskih diplomatičnih krogih
posredovati in naše interese glede vzhod-
ne Galicije pojasniti.« (Česka Demokracija
z dne 28. okt. 1920.)

Tem izvajanjem sledijo daljša ali kraj-
ša poročila o zahtevah in težnjah Ukraj-
cev, njih bojih s Poljaki in o dogodkih za
časa poljske okupacije.

Povodom politične misije Take Jo-
nesca so se vsi češki listi bavili z zadevo
pristopa Poljske k mali ententi. Kako je
razvidno iz tozadevnih člankov (zlasti iz
»Casa«), je sicer Čehom na tem ležeče, da
ostanejo v prijateljskih odnosih s Polj-
sko, vendar se s sedanjo imperialistično
Poljsko nikakor ne morejo sporazumeti.
Ako bi se Poljska držala strogo svojih et-
nografičnih mej ter glede celokupne upra-
ve upoštevala v resnici demokratska na-
čela, bi se Čehi ne obotavljali skleniti z

njo sporazum, odkrito prijateljstvo in zavezništvo. Odnosaji Poljske napram Rusiji in Ukrajini so odločilni za odnosaje Čehov napram Poljakom. Čehoslovaška ne želi ničesar iskreneje, kakor da nastane na njeni vzhodni meji dobro urejena velesila. Poljska politika pa dela ovire v obojnem ozirju. To je tudi vzrok, da Čehoslovaška do danes še ni alirana s Poljsko.

Poljska pa goji iskreno željo, pridobiti si v Rumuniji zaveznico. Ta zavezniška ideja je v Poljski zelo popularna. Odtod nepričakovano sijajni sprejem Take Jonesa v Varšavi. (Knez Sapieha je že napovedal svoj protibisk v Bukareštu v svrhu končnega dogovora.) Čeprav pa bi bila za Rumunijo zveza s Poljsko že z ozirom na zaplenjeno Besarabijo dokaj ugodna, se Rumuniji vendar nič kaj ne mudi, ker vidi Poljsko v neprestani boilesti in ogroženo.

Vse to pa tudi osvetljuje Rumunijo, ki zavzema odločno politično smer vedno le takrat, kadar ji je uspeh popolnoma osiguran in more ona delovati brez vsakega rizika.

Vse to osvetljuje češko časopisje precej objektivno. I. B.

Novice z Vzhoda.

Rusinski upor proti boljševikom. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: V guberniji Proskurov so se uprli ukrajinski kmetje proti boljševiškim okupacijskim četam. Boji se nadaljujejo. Ob Zbrucu se sliši topniški ogenj. Upor narašča ne samo v Voliniji in v Polesju, temveč tudi na rusinskem ozemlju, kjer so rusinske čete v težkih bojih zasedle ozemlje pri Wyčniji ter zapodile rdeče čete.

Ruske vojne priprave. Ruski biro v Londonu javlja, da so v Baku koncentrirali boljševiki tri divizije in mnogo topništva. Boljševiki nameravajo napraviti pohod v Gruzijo, kjer si nameravajo ustvariti močno oporišče za nadaljnje operacije v Perziji. Trgovinska pogajanja med Anglijo in sovjetsko vlado v Londonu se vrše od ruske strani samo zato, da se odvrne pozornost od teh nakleпов.

Boljševiški red. Osmi vseruski kongres je sklenil ustanoviti red rdečega klavida.

Politične novice.

+ Dr. Tavčar položil poslanski mandat. »Pravda« od 2. januarja poroča: »Nositelj demokratske liste v Ljubljani, g. dr. Iv. Tavčar se je odrekel mandatu vsled visoke starosti in slabega zdravja. Na njegovo mesto pride prof. dr. Reisner.« — Mi smo še pred volitvami trdili, da bo šel dr. Tavčar samo enkrat v Belgrad in se nato odrekel poslanskega mandatu. Dr. Tavčar je takrat to dementiral. Iz tega se zopet vidi, koliko so vredna demokratska zatjevanja.

+ Velike Lašče. Na novega leta dan smo priredili političen shod, na katerem je poročal naš poslanec gosp. Karol Škulj. Shod je bil izborno obiskan; društvena dvorana nabito polna. Izvajanjem g. poslance so enodušno pritjevali vsi zborovalci. Posebno pohvalo je želo poročilo o taktiki Jugoslovanskega kluba. Udeleženci shoda so izrekli soglasno popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

+ Politični shod SLS v Loškem potoku. V nedeljo, 2. t. m. je bil pri nas shod, na katerem je poročal g. poslanec Škulj. Shoda se je udeležilo nad vse pričakovanje veliko število občinstva, tako da je bila društvena dvorana popolnoma napolnjena. Govoru g. poslance so zborovalci pazno sledili in vsakemu stavku glasno pritjevali. Največjo pozornost pa je zbudilo poročilo o delovanju in taktiki Jugoslovanskega kluba. Zborovalci so soglasno odobrvali delo in taktiko ter izrekli neomajno zaupanje g. poslancu Škulju in Jugoslovanskemu klubu.

+ Stremiljenja goriških Slovencev. Goriška »Sraža« je objavila 20. decembra 1920 članek: »Ob sklepu leta«, katerega je laška cenzura precej pobelila. V članku se izvaja, da ni težko zaključiti računa o dobrotah, ki jih je prineslo staro leto goriškim Slovincem. Staro leto je pa prineslo: »Uničena poslopja, uničeno gospodarstvo, uničeno kulturno življenje, in kar nam niso uničila dolga vojna leta, nam je skušala uničiti povojna doba: bili so nad nami s požigi in bombami... Prosvetno leto 1920 nas ni pripravilo ob pogum. Danes smo bolj goreti bojovníki za svoje pravice, nego smo bili kdaj poprej. Kot novi italijanski državljani zahtevamo, da se nam vse to prizna, kar se priznava našim sodržavljanom italijanske narodnosti. Kljub vsemu zatiranju je naša moč le narasla.« Končno zahteva članek: »A strnimo še bolj svoje vrste. Vse, kar imamo danes, je postaviti izključno le v narodno službo. Vsakdo mora biti v političnem življenju edinole dober in veren Slovenec.« Okrepiti se mora narodno gospodarstvo. Poziva Slovence, da naj varčujejo, da naj skrbijo za zdrav narod. Povzdigniti se mora društveno življenje in zato se morajo oživeti vsa prosvetna društva, katera smo že pred vojno imeli.

+ Dvojna mera. SLS je poslala dne 31. decembra fin. min. Stojanoviču in ministrskemu svetu sledečo brzojavko: »Kakor čujemo, se namerava izmenjati črnogorska edinica perper z dinarjem al pari, odnosno v relaciji dve proti ena. Protestiramo proti neenakomernemu postopanju ter zahtevamo, da se enako postopa z obema edinicama, s perperjem in s krono.

+ Konjsko kopito »Našega glasu«. Javnost je taktiko Jugoslovanskega kluba večkrat napačno tolmačila. »Slovenec« je klubovo taktiko 28. dec. 1 l. popolnoma pojasnil in povedal, da odklonitev prisega naših poslancev nima z republikanskim, oziroma monarhističnim stališčem nobene zveze, marveč je šlo le za tem, da se s primerno spremembo nezakonitega poslovnika omogoči vsem parlamentarnim upinam sodelovanje pri ustvarjanju ustave. Predvsem pa zahteva Jugoslovanski klub izpremembo poslovnika v smislu, da bo o ustavi odločala kvalificirana večina in ne navadna nadpolovična večina vseh poslancev. Glasilo javnih nameščencev v Ljubljani, »Naš glas«, pa objavlja 30. dec. 1 l. konfuzen apel »več državnih uradnikov« na državne nameščence, ki so v »organizaciji javnih nameščencev, somišljenikov SLS v Ljubljani,« naj se ta organizacija somišljenikov SLS ukloni zahtevi »več državnih uradnikov« in se razide, zato ker »pod krinko katoličanstva voljeni poslanci SLS odrekajo kralju prisego.« To naj so demokrati! Človek se nehoti spomni na svetopisemsko zgodbo o farizeju in ce-

stinarju! Že davno smo opazili, da »Naš glas« ni glasilo javnih, ampak glasilo demokratskih nameščencev, ki vprega nameščence druge strankarske pripadnosti v svoj voz, da ga pomagajo vleči in z naročnino podpirati. Glasilo javnih nameščencev je pa to pot nastopilo celo pot denunciranja in to na tako neznansko neroden in farizejski način: Hvala Bogu, da nismo taki, kakor ti-le cestinarji SLS! Kaj poroče k temu društvu javnih nameščencev?

+ Prva skrb nove vlade. LDU Belgrad, 2. januarja. V parlamentarnih krogi govore, da bo ena prvih skrbi nove vlade, sestaviti komisijo strokovnjakov, ki bo proučila delavska vprašanja ter predlagala odredbe za ureditev tega vprašanja. Vlada dr. Vesniča je razgnala komunistično stranko, ki je pripravljala državni preobrat, kakor se govori. Nobena vlada pa ne more biti nasprotna delu sindikatov ter njihovevemu boju za zboljšanje gmotnega stanja. Blagajniške knjige in ostali spisi sindikatov se bodo vrnil delavstvu, ko bo policijska oblast izvršila preiskavo ter ugotovila, da se denar ni rabil v prevratne namene.

+ Nova vlada in draginja. LDU Belgrad, 2. januarja. Z zastopniki radikalcev in demokratov so se sporazumeli, da mora nova vlada podvzeti najenergičnejše korake za pobijanje draginje in znižanje cen. Dogovorjeno je, da se ustanovi posebna komisija, ki bo proučila to vprašanje ter predlagala odredbe, ki jih bo treba takoj podvzeti. Ravno tako je določeno, da se spisi o razdelitvi davka revidirajo.

+ Uradniško vprašanje. LDU Belgrad, 2. januarja. Rešitev uradniškega vprašanja je sprejeta v delovni program nove vlade pod Nikolo Pašićem. V svrhu čim boljše rešitve tega vprašanja, bo najprej posebna komisija proučila primernost kvalifikacije dosedanjih uradnikov ter dognala, v koliko je v resnici potrebno število uradnikov v državi, zlasti višjih.

+ Predsednik konstituantne na potovanju. LDU Belgrad, 1. januarja. Predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar je odpotoval v Bosno.

+ Italijani in Korošci. V nekem beljaškem dnevniku čitamo te-le stavke: »Nadalje italijanske zahteve, tičoč se razširjenja njihovega posestnega stanja na Koroškem, ogrožajo enotnost Koroške, so pa šele zahteve, ki še niso izpolnjene, in ki se v obojestranskem interesu lahko zavrnejo, če se dovolijo Italiji primerne olajšave na gospodarskem polju.« Temu dodaje »Kärntner Tagblatt«: To gre pa vendar nekoliko predaleč. Kdo pa daje gospodu dopisniku dovoljenje, da enostavno razpolaga s Koroško zemljo? Koroška zemlja ni na prodaj za nobeno ceno. — Danes ne moremo še vedeti, za katero zemljo gre, ker »Kärntner Tagblatt« prej ko ne še noče biti — kot do zadnjega prijatelj Italije — odkrit. Zdi se pa, da je sedaj na zimo to prijateljstvo padlo nekam pod — ničlo na političnem barometru. Pa ne, da bi Italiji dišal — Beljak? Mi Korošci tako prijateljstvo pač lahko privoščimo. — F. K.—n.

+ Kam vodi politika demokratskih državnih modrijanov. Čehoslovaški zunanji urad je svetloval, da bi bilo dobro, če bi se dosegla sprava med Sofijo in Belgradom. Naši demokratski državni modrijani, ka-

teri so po svoji sodbi vzeli v zakup celo našo zunanjo politiko, so nato v svoji »Politiki« surovo nahrulili Čeha, kateri napad je nemško dunajsko časopisje z veliko slastjo ponatisnilo, ker je demokratska državljanska modrost svetovala Čehom, naj raje predvsem zabranijo nadaljnje spopade z Nemci. Glasilo čeških Nemcev, »Prager Tagblatt«, je nastop demokratov zelo všeč in se jim roga: »Vi, v Belgradu! Ne bodite tako surovi! Vi! Ali je dostojno, ker svojemu zavezniku pripovedujete take resnice v brk?! Smo li mi Vam svetovali, da se spravite s Hrvati in s Slovenci? Kdor nam svetuje, da uredimo naše razmere z našimi Nemci, more biti le naš sovražnik in ne naš zaveznik! Ali je morebiti Vaš položaj zavirljiv? Jugoslavija je ravno tako, kakor mi, prta z vsemi sosedmi: z Italijo, Avstrijo, Ogrsko, Bolgarijo. Le lepo molčite! Zakaj li ste postali naš zaveznik. Le zato, ker se Vam ravnotako godi, kakor se godi nam!« — Zležimo kot kronisti.

+ Dr. Beneš o povratku Habsburžanov. »B. Z. am Abend« je objavila intervju svojega praškega poročevalca s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, kateri je izjavil, da se vprašanje o povratku Habsburžanov na Ogrsko je more smatrati za notranjo zadevo Ogrske, marveč je to vprašanje mednarodno, za katero se zanimajo vse sosedne države, katere so bile kdaj v kakem razmerju s Habsburžani. Češkoslovaška republika bi nasprotovala vladanju kakega Habsburžana na kateremkoli prestolu. To stališče je zavzela tudi pogodba, sklenjena med Jugoslavijo in Italijo. Če bi se poskušilo to vprašanje rešiti v drugem smislu, je gotovo, da nasprotniki habsburške dinastije razpolagajo s tolikimi političnimi, vojaškimi, gospodarskimi, finančnimi in moralnimi sredstvi, da bi to zabranili.

+ Prepovedano bivanje dr. Adlerja v Monakovu. Monakovsky policijski ravnateljstvo je prepovedalo dr. Frid. Adlerju bivanje v Monakovu. Dr. Adler je nameraval govoriti na shodu neodvisne socialno-demokratske stranke v Monakovu o internacionali, kar je policija, ki se je bala nemirov, zabranila.

+ Socializiranje premogokopov v Nemčiji. Nemški kabineti je sklenil, da bo, če le mogoče, že meseca januarja predložil državnemu zboru zakonski nacrt o socializiranju premogokopov. Minister za gospodarstvo je naprosil predsednika socializacijskega odseka, naj pospeši tozadevne posvete.

Dnevne novice.

— Po 1 školu dr. Mahnič bode imeli slovesno sv. mašo zadušnico duhovniki v Štanjelu, rojstnem kraju rajnega dr. Mahniča, v ponedeljek dne 17. januarja ob pol 11. dopoldne.

— Minister Stojanović težko obolel. LDU Belgrad, 2. decembra. Minister Kosta Stojanović je predvečerašnjem zelo resno obolel. V prvem trenutku niso mogli takoj dognati značaja bolezni ter se je zdelo, da je obolel na jaki influenci, ki zadnje dni besni v Belgradu. Včeraj popoldne na so zdravniki pri novem konsultu dognali, da je bolezen zelo nevarna, ker je minister obolel na vnetju

III.

Pašić iz Belgrada je biu unkat u Iblan in je tku letu ud mizarja do mizarja, de je use ud nega tekl.

»Kua pa delaja tle, gespud minister ush ministru?« sm ga naguvuru glih ke je pršou ud mizarja Rujinata vn in s pred veže put brisu s čela. »Zdej b moj, bt ja na sojem mest u Belgradu, ke konstituanta dela.«

»Pena z luč! Kdu nek dela? Nubedn nč na dela. Usi demukrati sa m ja pubrisal iz Belgrada,« je reku. »Pred vultivam sa sevede brusil jezike pu ush štarijah, kuku uja delal in kua uja use naredil, t—u, de sm jest res mislu, de se u pu Sluveni cediu sam mleku in med, keder uja pršli te muže u Belgrad du besede. Zdej pa videm, de sa same čenče vaš demukrati. Sevede, ministri b bli usi rad, ministri, če pa nardejo iz nh prec samelj ministru, se pa kajja in sijtnast predajaja in tečeja u kmet pudrepne muhe, de se ih na moč ubrant.«

»A na morja tku nardet, de b mel pu-

slanci ud štuka, kokr druh deluci: Kulkr nardeja, tulk b jm pa plačal. Če b pa še tu na pumagal, b pa cela konstituanta lohka militarizal. Turška matika, jest b že tou videt, a b pariral al ne. Žebl se more pu glau udart, pol pa drži, če se skrvi, se vn izruje pa preč vrže. Tku b mogl tud iz puslancem nardit.«

»Prjatu, ti lohka guvariš, ke nis nč przadet. Če bi biu u moj kož, b pa drgač guvuru. Lej, jest b usm rad ustregu; use b rad za ministre naredu, pa še usakmu eae par kselu dudelu, de b šou bl del naprej, ampak, kua pa čs. Dva dni že letam pu iblan ukul mizarju, de b edn naredu ene par ministerskeh stolu. Sej veš, da na tleh pu turšk na morja sedet, ke nisa vaj. n. Pa misleš, de če ker ta del preuzet? Nubedn. Usi se zguvarjaja, de maja tulk dela, de na veja, ki se ih glava drži. Ravn zdela m je tlela Rujina reku, da že ceu let sa kurita dela in ga tku prgajnaja in prgajnaja, de na ve, kermo b preh ustregu. Usak dan nardeja kašn nov urad, pa je treba spet novih kurit, tku de b člouk še jest pa spat na mou časa. — Tku m je puvedu; pol s pa pumagi.«

»Tu jm pa rad verjamem. Kaj pa če b midva stupila k starijarjem. Murdo b se pr nh kej prpraunga dubl.«

»Mugoče; sej lohka pugledava. A je deleč ud tuki?«

»Ne preveč. Tam bliz šentjakubskega musta sa. Tam dubeja use sorte berklarija, mugoče, de se u dubu tud kašn ministersk stou, če b biu tud mal pulomlen; sej se ga lohka puslika, pa u spet za en čas zalegu.«

»Pa pejva pugledat.«

In šla sva. Pu pot sm ga use sorte sprašvau. Kašn del u dau ta novem ministrem, in druge take reči.

»Del. praveš, za kua pa del? Sej mi-

nister nubedn nč noče delat. Tu se gre sam za ime.«

»No, dobr. Pa kašne imena pa čja dat tem ministrem? Ministra za uk in bogočastje mama; za poljedelstvo ga mama, za železnice ga mama, za zunajne zadeve mama, za socialno smrt in tku naprej.«

»Viš, Zgaga, tu me pa še ta nar mn skrbi. Recima: če mama železnšk ministerstu, zakaj b na mel tud ministerstu za tramvaj, pol za automobile in za fjakarje? Zraven ministerstva za uk in bogčastje mama lohka enga za naumnast in brezverstvo in tku naprej. En koš ministerstu se da nardit kokr de b mignu. Tu me na skrbi; ampak stole za use te ministre dubit, tu je bl narodna reč; ke za tu ni usak stou dober. Minister če kamot sedet, na nuben plat ga na sme tišat, pol pa tku more bt narjen, de minister zlate žile, al, kokr pravja: hemeroidu na dubi, ke ministri velik sedeja.«

»Aha, uni na use mislja; še na zlata žila. Tu je lepu ud nh in use hvale ureden. — No, vidja, zdej sva pa tle. Tuki se začneja ta peru starijari, pol ih je pa če kar cela rajsa, ke du šentjakubskega musta se ulečeja. Kar notr nej stoplja!«

»Pa pejd ti naprej, Zgaga, ke s bl dumač.«

»Men je use en. Pa stopva.«

»Dobr dan, gaspuda. S kum jm pa morem preučet. Tlela mam en prou lep, še skor čist nou železnčarsk kožuh iz prauga dumačga koštruna sešit.«

»Ne, ne! Kužuha na rabma; kuštrunu mama pa tud zadost u Iblan in u Belgrade. Če mate kašn ministersk stou, k b biu še za raba, če je prou že mal razškatan; sej se ga lohka puslita, pa u spet za en čas držu.« Sm jest ustavu gostobesednost starijarce.

»Kam pa mislja? Ministrsk stou! Kdu ga pa predau. Sej sm že Toneta iz Šiške prapala, če b ga predau, ke se večkrat urajma, de kdu zanija praša. Pa m j osle puhazu. Se tega se manka, je reku, de b ministrsk stou predaju! Sej m ni treba, ke mam usega zadost; ministrsk stou m zna pa še Buh ve kulka prou pridet.«

»Pol pa ni nč z nama,« sm reku starijar in Pašić je tku žalastn pugledu, de se m je u srce zasmilu. »Veja kaj, minister usi ministru! Še u Flečkajnarška ulca h tizmu pulberari Dergance uva šla pugledat. Ta se tud iz taka rečjo peča in ma use sorte reputija še clu iz turških času. Tam ga znava pa dubit.«

»Dobr, pa pejva še ke pugledat. Če ga še tam na uva dubla, pol pa na vem kua m je za strit. Jest b tku rad ulada škp sestavu, pa ja dej, če maš iz kum. Brez nč se pa še figa kumi nardi.«

»No, kar za ubupat pa tud ni. Če ne dubeva stolu pu nhn vol, pa nej kar kurita pustauja na kašn traunk, sej vem, de takeh traunku tud u Belgrad na manka, pa uja demukrati ravn tku za dober goz.«

Ker na velika žalast tud pr Dergance nisva nč dubla, sm ga pa kar na kuludvor spremu in ga pu pot troštu, de mu bo že med vožna kašna pametna misu u glava padla, de u demukratem ustregu, ub enem pa tud Jugoslavija iz šlamastike izuleku.

Kokr raunkar berem v časnkah, se nism zmotu. Pašić je med vožna ta prava pugruntu in že sestavu nova ulada. Tu pa nč na puveja časnki, al se je Pašiće pusečl med polja dubit kašne prpraune stole, al sa se demukrati zaduvalil iz kuritem. On že ve.

Tku, zdej pa usm en srečn in jescu nov let, pa de b, če je le kulčkej mugoče, pršli usi Iblanci pučat du ministerskeh stolu.

možgan in ledvje. Upajo, da bo radi svoje močne telesne konstrukcije preštel krizo, v kateri se nahaja. Pri bolniku so neprestano 4 belgrajski zdravilski-specialisti, ki še niso izgubili upanja, da bi okrevale.

— **Župnik preganec.** V Mariboru se je začasno naselil g. župnik Treiber iz St. Ruperta pri Velikovcu, ki je moral bežati pred besnimi Nemci.

— **Smrt Emila Černeta.** Kakor so že razni listi poročali, se je 17. decembra 1920 smrtno ponesrečil na lovu veleposestnik iz Tomaja, Emil Černe. S svojimi lovskimi prijatelji je zasledoval obstreljeno lisico, ki se je skrila v neko luknjo. Emilov sorodnik se je spustil za lisico v njeno skrivališče in iz luknje zaklical ponesrečencu, naj mu poda puško. Emil je že vprašal, je li puška zaprta in ko mu je sorodnik odgovoril, da je, je spustil puško v votlino. Na nesrečo je puška udarila ob skalo, se izprožila in ves naboj je udaril Emilu v obraz, tako da je padel mrtev na tla. Pokojnik je bil izredno mirnega značaja, blaga in dobra duša, v vseh tehničnih in praktičnih stvareh izveden in je vsakemu človeku rad pomagal. Kako je bil priljubljen, dokazuje to, da je jokal ves Tomaj že takrat, ko so prinesli mrtvega ponesrečenca domov. Njegovega pogreba pa se je udeležil ves Kras, prijatelji iz Trsta, Gorice in od drugod so prihiteli potrti in pobiti na pogreb šele 38 letnega moža. Pokojnika se bodo pač še dolgo spominjali častniki in vojaki, katerim je poveljeval kot nadporočnik v svetovni vojni. Vojakom je bil pravi skrbni oče. Zapušča ženo Amalijo, edino hčerko Nadico in 80 letno mater, Bog daj dobri duši večni mir!

— **Pevska zveza.** Ker se vrši 31. januarja skupščina P. Z., prosimo vse zbere, ki še niso poslali preglednic, naj to hitro stori, da moremo zbrati vse potrebne material in ga predložiti skupščini v pretres. Zlasti opozarjamo zbere, naj nam sporoče svoje želje in nasvete glede not in pesmi, da to lahko na skupščini upoštevamo. Ker se pogajamo glede glasila z neko inozemsko tvrdko, prosimo vse naročnike nekoliko potrpljenja, dopisniki zlasti z dežele naj pa pridno dopisujejo, ker ravno poročil naših pevskih odsekov z dežele še precej pogrešamo. Rok za poročila za prvo številko je ravno še do 10. t. m., ker bodo morala sicer poročila ostati za drugo številko. — P. Z. ima pri pošt. ček. uradu odprt tudi svoj račun. — Dnevni red in vse podrobnosti skupščine se pravočasno naznani v časopisu. Vsak zbor naj že sedaj poskrbi, da se udeleži skupščine vsaj en zastopnik, da se bodo mogle slišati želje in nasveti od vseh strani.

— **Iz politične službe.** Konceptni praktikant pri okrajnem glavarstvu v Kamniku, Mirko Gorišek, je imenovan za provizornega vladnega koncipista ter obenem premeščen k okrajnemu glavarstvu v Slovenji gradec. Provizorni vladni koncipist, Fran Radošek, je na lastno prošnjo iz Slovenjega gradca premeščen k okr. glavarstvu v Mariboru. Poročnik Dragotin Gril je imenovan za revirnega nadzornika varnostne straže v Ljubljani. Absolvirani pravnik, Stanko Kos, je sprejet v državno službo za konceptnega praktikanta pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani.

— **Celovski trg o Božiču.** V božični številki od 25. dec. 1920 jadrkuje »Kärntner Tagblatt« tako-le: »Naši tedenski trgi so dospeli do najnižje stopnje naše — valute; ti so se takorekoč naravnost jenjali. Kakor v zasmeh naše »aprovizacije« je bilo dobiti danes (t. j. 24. dec.) ob osmih zjutraj na Novem trgu le — nekoliko ptičje krme; sicer ničesar, pa čisto ničesar drugega za jed.« — Kje torej ostaja Rožna dolina, ki »da brez Celovca živeti ne more?« Ali je že tudi nemčurski kmet sit Celovca? Da, da; spoznanje je že tu. Za avstrijski denar tudi pet krompirjev ni na prodaj. —

— **Tržič.** Umrli je g. učitelju Jožkotu Vider najmlajši sinček Ciril. Cenjeni rodbini naše sožalje! — Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrbo za tržiški sodni okraj ima v nedeljo 9. t. m. občni zbor ob 10. v posojilničnih prostorih v kaplaniji. — V 1. 1920. je bilo v župniji tržiški rojenih 107, mrličev 117, porok 47, obhajancev 66.300. Griža je zahtevala 27 žrtev, defavrska bolezen jetika pa 18. Otrok je umrla 58, največ vsled nezadostne prehrane.

— **Namesto venca** na krsto prijatelja Emila Černeta iz Tomaja je g. Lavoslav Bučar daroval 200 K podružnici Jugoslov. Matic v hostanjevici.

— **Katehetske plače.** Višji šolski svet je določil letne plače za veroučitelje — dušne pastirje, ki imajo 20 tedenskih ur. Takih veroučiteljev pa ni skoraj nič, ker je silno malo šol na istem kraju, ki bi zahtevale toliko učnih ur. Veliko je pa veroučiteljev, ki imajo šole oddaljene po 1 uro in še več in morajo včasih trikrat na teden meriti isto pot. S potjo zgube več časa kot s šolo samo, tako, da imajo več kot 20 tedenskih ur in ne dobe letne plače, za pot pa jim je odmerjena potnina, ki dela sramoto modernim oblastem. Če se drugim učiteljskim močem šteje 1 ura poti za 1 učno uro, mislimo, da tudi kateheta ne bi bilo treba izvzeti.

— **Rojenih je bilo v Celju 1. 1920** 206 fantov in 174 deklic, poročenih je bilo 235 parov, umrlo je 204 domačinov in 236 oseb v celjski bolnišnici.

— **Mesto kapelnika pri mariborskem gledališču** je prevzel skladatelj gosp. H. Vogrič.

— **Sanatorij v Mariboru.** Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani je v zmislu sklepa zdravstvenega sveta za Slovenijo in Istro dovolil kirurgu dr. Mirku Čerčiču in ginekologu dr. Benjaminu Ipavcu otvoritev sanatorija v Mariboru v hiši Maistrova ulica št. 19. Ta sanatorij bo na razpolago mariborskim zdravnikom, ki žele zdraviti svoje paciente v sanatoriju. Sanatorij bo moderno opremljen in bo zadovoljal vsem potrebam moderne medicine. S tem prevažnim korakom (n. pr. v Ljubljani so 3. v malem Celovcu sta 2 sanatorija) je zdravstveni odsek zadostil nujni želji in potrebi prebivalstva, razen tega pa razbremenil vedno prenapolnjeno mariborsko bolnico.

— **Smrt novinarja.** Todor Stefanovič Milovski, novinar in književnik, bivši šef presbija, je umrl v Zopolju, kjer je opravljal službo tolmača na nekem veleposestvu. Pokopali so ga v Zemunu.

— **Svojo mater zabodel.** V št. Vidu nad Ljubljano je v četrtek 30. decembra z bajonetom zabodel znano vdovo-mesarico Franjo Cirmanovo njen najmlajši sin, ki je pri vojaki. Gospo Cirmanovo so prepegljali v Ljubljano v sanatorij. Sin je bil baje razjarjen, ker se je mati hotela zopet poročiti. Kakor se nam danes poroča, se je stanje g. Cirmanove zboljšalo in bo kmalu mogla zapustiti sanatorij.

— **Brata med seboj.** Jožef Smole iz Iske Loke je bil nekaj na svojega brata Lojzeta hud. Ko je bil njegov brat v Tončkovi hiši, je prišel tja, se sprl z bratom, mu vzel klobuk in odšel. Lojze je šel za Jožetom, ta ga je pa udaril z železnimi grabljami po glavi in razbil nato na Tončkovi hiši okno.

— **Smrtna obsodba.** Mariborska porota je obsodila na smrt Ano Trančar iz št. Ilja nad Mariborom, ki je pred par meseci umorila svojega moža.

— **Okrajno sodišče v Prevaljah.** Za one dele Koroške, ki so med mejo, kakor jo določuje senžermenska mirovna pogodba in nekdanjo koroško deželno mejo, izvemži občine Jezersko, se ustanavlja okr. sodišče s sedežem v Prevaljah, kjer začasno že posluje ter se podreja okrožnemu sodišču v Mariboru. Občina Jezersko pa se stalno prideli sodnemu okraju Kranj.

— **Pozabljen je bil v nedeljo zvečer v vlaku,** ki pride iz Bohinja v zadnjem vozu ali pa mogoče v restavraciji II. razreda, nahrbtnik z vsebino: fotografski aparat in stojalo. Ker je isti drag spomin, se naproša najditelja, da ga proti nagradi 300 K odda v trdnici »Svetla«, Jos. Pogačar, Ljubljana, Mestni trg, ali pa sporoči pismeno, kje je isti za dobiti.

Ljubljanske novice.

Iz Delegat Čehoslovaške Orlovске zveze br. Žampach Franc je došel včeraj zvečer v Ljubljano, da se dogovori z Jugoslovansko orlovsko zvezo o skupnih zadevah, v prvi vrsti o udeležbi na mednarodni tekmi v Strassburgu in o II. slov. orlovskem taboru, ki bo leta 1922 na Čehoslovskem. Delegatu kličemo orlovski: Bog živ! Daj Bog uspeha skupnemu delovanju.

Iz Ukrepki proti komunistom. Na podlagi naredbe osrednje vlade je ljubljanska policija na Novega leta dan zjutraj zasedla komunistični Delavski dom, izvedla podrobno hišno preiskavo in zaplenila arhiv komunistične stranke in komunistične železničarske organizacije. Vsa korespondenca in drugi spisi so bili prenešeni na policijo. Policija je ustavila tudi izdajanje komunističnega glasila »Rdeči prapor«. Za včeraj napovedani komunistični shod v Unionu je policija zabranila.

Iz Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima mesečno sejo jutri 4. januarja ob 5. popoldne v Alojzijeviscu. Povabljeni so zastopnice vseh ljubljanskih konferenc. Predmet: Živila.

Iz Strankam ljubljanskega gradu za novo leto je poslal mestni magistrat okrožnico, ki slove: »Vedno pogosteje se dogaja, da se vedejo stranke na ljubljanskem Gradu razžaljivo napram hišniku Jakobu Lavtarju, katerega je mestni magistrat poveril z nadzorstvom mestnega premoženja in z nadzorstvom hišnega reda v grajskem poslopju. Mestni magistrat opozarja tem potom vse stranke, da se napram hišniku dostojno obnašajo in da ga ne žalijo, ker je vsako žaljenje smatrati kot razžaljenje uradne osebe in se v zmislu § 104 srbskega kazenskega zakona kaznuje z zaporom od enega meseca do dveh let.« — Kakor doznavamo iz zanesljivega vira, namerava magistrat izdati knjigo »Kako se moraš obnašati nasproti magistratnim oblastem« in takoj po novem letu otvoriti šolo, v kateri se bodo stranke poučavale, v smislu katerih paragrafov in na koliko let se obsodi tisti, ki se magistratnim or-

ganom zameri. Mi pa priporočamo magistratu, naj si še pred otvoritvijo te šole nabavi knjigi »Dobri ton« in »Obnašanje s strankami«. V drugi vrsti mu pa polagamo na srce, naj se že vendar malo zanima, da bodo stranke ljubljanskega Gradu dobivale pitno vodo, naj se popravijo peči, vrata in okna in naj skrbi za to, da bodo imele stranke toliko prostora, da osuše perilo. Končno žele vse stranke ljubljanskemu magistratu veselo novo leto z vročo željo, naj mu nameravana šola rodi obilo sadu in naj nas prav kmalu zopet počasti s kako novo okrožnico, morda tako, ki obeta stranki desmrtno ječo, če se zameri gotovim oblastnim gospodom, ki izdajajo take fermance, ne vemo, če z odobrenjem magistrata ali morebiti kar — na svojo roko.

Iz Poročil se je 1. t. m. črkostavec g. Vladimir Vidmar z gđc. Mici Lampič.

Iz »Poštni Glasnik« je pričel izhajati v Ljubljani. Izhajal bo po enkrat na mesec.

Iz Odpuščenih 260 poštnih aspirantk so jih sprejeli zopet v službo 90; nezaposlenih je še 60.

Iz Muzika Dravske divizije priredi dne 17. t. m. svoj drugi simfonični koncert.

Iz Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk vabi vse članice, da se zanesljivo udeležijo jutri zvečer ob 7. uri sestanka v Krekovi prosveti.

Iz Iz deželne bolnice. V deželni bolnici so imeli v raznih oddelkih božične predstave za bolnike po navadi. Izredno pa je, da so blagi dobrotniki zelo obilno prispevali k temu razvedrilu trpečih. Mnogo sirot je prejele obuvale, toplo zimsko suknjico, pokrivalo in drugo poleg bogatega deleža za pod zobe, raznih sladkarij, moški cigare in cigarete. Vsem blagim dobrotnikom, ki nočejo biti imenovani, prišrna zahvala za vse, božično Dete jim ti-sočero povrni za vse dobrote. Prav srečno, zdravo, veselo in blagoslovljeno novo leto želijo in voščijo iz srca hvaležni obdarovanci vsem velikodušnim svojim dobrotnikom! V hvaležnem spominu jih hočejo ohraniti vse dni. Bog jih živi!

Iz Osrednja zveza javnih nameščenecv in vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani priredi dne 5. januarja zvečer v vseh prostorih Narodnega doma veliko veselico s koncertom in plesom na korist strokovnega glasila in Osrednje zveze.

Iz Prepovedan povratak. Že večkrat predkaznovana Pavla Kalič, kateri je povratak v Ljubljano prepovedan, je bila zopet aretirana, ker je prišla v Ljubljano.

Najnovejša poročila.

REŠKO VPRAŠANJE KONČANO.

LDU Rim, 1. jan. (Stefani) V razgovoru reških parlamentarjev z generalom Ferrarjem, ki se je vršil včeraj v Opatiji, so bile ugotovljene zadnje podrobnosti, ki prepuščajo reškim oblastim in meščanom, da uredi same vse, kar se tiče d'Annunzijeve osebe. To spravljivo mišljenje generala Caviglia je parlamentarje zelo zadovoljilo. Zagotovili so generalu Caviglii, da bodo skrbeli za izvedbo pogodbe in da se bodo najenergичneje postavili napram onim, ki bi skušali to preprečiti. Danes se bodo izročili ujetniki in legionarji, ki niso pristojni v Reko. Nato bo razpuščen legionarski zbor. Ko bodo ti pogoji izvršeni in ko odplujejo ladje iz luke, se redne čete umaknejo na mejo »corporis separati«. Vse te pogoje izvršiti, bo težavno, ker so reške čete nedisciplinirane in desorganizirane. Še snoči so legionarji med pogajanj napadli na več krajih redne čete, pri čemer so uporabljali strojnice in celo topove. Žrtev ni bilo.

PREVZEM OKUPIRANEGA OZEMLJA.

LDU Split, 2. jan. (ZNU) Po informacijah iz poučenega vira in sodeč po raznih pojavih, menijo, da bodo naše oblasti in naše vojaštvo 10. t. m. pričele prevzemati dosedanje okupirano ozemlje.

LDU Split, 2. jan. (ZNU) Iz Zadra poročajo, da je v mestu takoj zavladal mir, ko so premagali dobrovoljce in jih prepegljali v Jakin. Italijani so prevzeli ureditev in popravilo rekviriranih poslopij, kakor čitalnice in Sokolskega doma, katere nameravajo vrniti Jugoslovanom.

V DALMACIJI JE MIRNO.

LDU Split, 2. jan. (ZNU) Ko je tukajšnja pokrajinska vlada prejela proglas osrednje vlade glede komunističnega gibanja, je ukrenila vse potrebne odredbe za varnost. Dosedaj se ni v Dalmaciji opazilo nobenih znakov o pripravah za revolucijo ter vladata v deželi popoln red in mir. Komunisti so ustavili izdajanje svojega glasila »Ostobodjenje«.

DEMISIJA DR. KRSTIJA.

LDU Split, 2. jan. (ZNU) Ker je predsednik pokrajinske vlade dr. Krstelj sprejel poslanski mandat v ustavotvorni skupščini, je ponovno zahteval, naj se sprejme njegova demisijska.

DR. TRUMBIČ BO ZOPET ODVETNIK.

LDU Split, 2. jan. (ZNU) Dr. Ante Trumbić je včeraj na sestanku s svojimi tovariši odvjetniki izjavil, da se bo posve-

til izvrševanju svojega odvetniškega poklica.

POGOJI TRAJNEGA MIRU.

LDU Pariz, 1. jan. (Havas.) Predsednik Millerand je ob novoletnem sprejemu diplomatskemu zboru izjavil, da sta glavna pogoja za udrditev trajnega miru lojalno priznanje in vestno izvrševanje mirovni pogodbi, ki predstavljata za dolgo vrsto let politične in gospodarske temelje sveta. Uspehi, ki so bili pri pomirjevanju in vzpostavljanju že doseženi, upravičujejo, da gledamo z zaupanjem v bodočnost.

MIR MED FINSKO IN RUSIJO.

LDU Helsinkis, 2. jan. (Wolff.) V sredo so bile v Moskvi izmenjane ratifikacijske listine mirovne pogodbe med Finsko in sovjetsko Rusijo, tako da je ta dan nastopilo mirovno razmerje med Finsko in Rusijo.

IRSKÉ ZADEVE.

LDU London, 2. jan. (Wolff.) »Observer« zatrjuje, da se nadaljujejo pogajanja za zblizanje med sinfajnovci in angleško vlado.

KRSITEV VERSAILLESKE POGODBE.

LDU Pariz, 1. jan. (Havas.) Poročilo maršala Focha, ki ga je medzavezniška vojaška komisija v Versaillesu soglasno sprejela, ugotavlja vse kršitve, ki jih je zagrešila Nemčija proti versailleski mirovni pogodbi in odobrava vse ukore medzavezniške kontrolne komisije, kakor tudi generala Nollet v Berlinu. Francoska vlada je poslala nemški vladu noto, v kateri so zabeležene vse kršitve, ker je 1. januar zadnji rok za ugotovitev. Tu ne gre le za posebni korak Francije, temveč za normalno notifikacijo. Francija se bo odločila šele po posvetovanju in sporazumu z zaveznicami.

MEDNARODNO RAZSODIŠČE.

LDU London, 2. jan. (Brezlično.) Protokol za ustanovitev mednarodnega razsodišča je podpisalo že 22 narodov.

BETHMANN HOLLWEG UMRIL.

LDU Hohen Finou, 2. jan. (Wolff.) — Bivši nemški kancelar dr. Bethmann Hollweg je nocoj po kratki bolezni umrl.

NEMCIJA NESPOSOBNA ZA NOVO VOJSKO.

LDU London, 1. jan. (Wolff.) Kakor poročajo »Daily News«, je angleška vlada zadovoljna radi pospeševanja razoroževanja nemških čet. — »Daily Express« podarja, da Nemčija ni zmožna začeti z entento novo vojno.

POGODBA MED ANGLIJO IN NEMCIJO.

LDU London, 31. dec. (Reuter) Kakor poročajo »Times«, je bila včeraj podpisana pogodba med Nemčijo in Veliko Britanijo, ki ureja povračilo angleškega imetja v Nemčiji in nemškega imetja v Veliki Britaniji.

7000 ŽRTEV POTRESA.

LDU London, 1. jan. (Reuter) »Daily Chronicle« javlja iz Buenos Airesa: Zopet poročajo o potresih, po katerih je bilo 7000 oseb ubitih ali poškodovanih.

UPOR PROTI ANGLEŽEM V MEZOPOTAMIJI.

LDU Moskva, 2. jan. (Brezlično) Ljudstvo v Mezopotamiji se je uprlo angleškemu gospodstvu. Gibanje je v zvezi s turškimi nacionalisti.

Gospodarstvo.

g Trboveljska premogokopna družba. Temeljem sklepa občnega zbora družbe so bili v upravni svet kooptirani gg.: vitez Jožef Pogačnik, gradbeni ravnatelj ing. Klinar, bančni ravnatelj A. Praprotnik in odvjetnik dr. Ivo Benkovič. V upravnem svetu je sedaj pet Francozov, en Švicar in štirje Slovenci, tako da ti skupaj tvorijo večino. Sklep občnega zbora glede emisije novih delnic in dogovor s francoskimi posestniki obligacij glede plačila v zlatu plačljivih obligacij se je predložil oddelku za trgovino in industrijo v svrhu odobritve. Za Jugoslavijo se je rezerviralo 30.000 delnic nove emisije, ki so se oddale domačemu bančnemu konzorciju.

g Izvoz žita. Z odlokom začasnega finančnega komiteja št. 38.298 od 10. decembra 1920 je odobren kontingent 15.000 vagonov žita za izvoz v inozemstvo. Po poročilu glavnega carinskega ravnanstva z dne 11. dec. 1920 ni predviden rok, v katerem naj bi se odobrili kontingenti pšenice, odnosno moke, izvozil. — Iz kabineta finančnega ministrstva dne 29. decembra 1920, št. 5488.

g Povišana pristojbina. Ministrski svet je sklenil, da se pristojbina št. 204 pristojbinskega zakona za spremembe pri tovarnih listih in izvoznih listih za domače blago poviša od 20 par na 1 dinar in da ta pristojbina velja za vso kraljevino. Ker je št. 204 pristojbinskega zakona razširjena na vso kraljevino, velja ta sklep od dne, ko bo finančni minister doglad, da je mogoče to točko uporabljati.

g Angleži grade svoje ladje v Hamburgu. Ker stavkajo angleški tesarji, so Angleži poslali v Hamburg dva parnika, katere bodo tam dogradili. Angleži so dalje sklenili, da bodo dali še več novih ladij zgraditi v Hamburgu.

Oglasi v „Slovenca“ imajo velik uspeh.

Išče se pianino oz. klavir na posodo takoj proti dobrem plačilu. Ponudbe naj se stavi na upravnishvo „Slovenca“ pod št. 20.

Ekonom, izurjen v mlekarstvu, kateri se tudi razume na vrtnarstvo, se takoj sprejme za večjo kmetijo blizu Ljubljane. Naslov pove uprava lista pod št. 18.

Služkinja se sprejme Resljeva cesta 12, priti. desno.

Crno deteljo

plačujemo po najvišji ceni. — Sever & komp., Ljubljana, Wolfova 12.

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili našeg. dragęga soproga in očeta

Mihaela Kogoj

na njegovi zadnji poti, izrekamo v našem in v imenu vseh sorodnikov in prijateljev pri srčno zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo g. Franju Bonaču. Bog jim povrni tisočkrat.

V Ljubljani, 2./1. 1921.

Žalujoči ostali
soproga Jožeta in sin Jos. Kogoj.

Iv. Jax in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji
in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcijain elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1. 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“

Ceniki zastoj in franko.

Rolessa iz prvih tovarn:

Dürkopp, Stryia, Waffelrad.

Strojepisna in slovenska stenografija zmožna vseh pisarniških, delišče primerne službe v pisarni. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe je poslati na upravo tega lista pod sifro »strojepiska« 5209.

Koruza zdrava in oves, cele vagone dobavlja najceneje takoj in po naročilu od Ljubljane tverka: Paternost 2 Remic, Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Naprodaj nov umetni valjični mlin

z Bistriško vodno močjo in gospodarskim poslojem ter zraven spadajoče zemljišče. Mlin se proda prostovoljno radi smrti gospodarja. — Poizve se pri lastnici Mariji Rihtar. Studa. p. Domžale ali v Ljubljani Franc Ravalkar, Linhartova ulica 25.

Samostojen mizar iščemestav v večjem prometnem kraju v najem pripraven prostor za mizarstvo delavnico s stanovanjem. Prevzame se tudi delavnica z orodjem. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnishvo „Slovenca“ pod »Mizarstvo« 5208.

V nedeljo dne 9. januarja ob 2. uri popoldne bo naprodaj nekaj dobro ohranjenega pohištva in sicer: spalne omare, postelje in nočne omarice in še drugi predmeti. Predovičeva selo 31.

Učenca postenih staršev in s primerno šolsko izobrazbo sprejme manufakturna trgovina Logar & Kalan v Kranju. 5184

Konteristinja, spretna slov. nemška stenografinja in strojepisna, se sprejme. »Eisiza« kovinska industrija, Domžale.

Krasno posestvo naprodaj!

33 ha njiv, travnikov in gozdov, v industrijskem trgu 15 km od Ljubljane, stanovanjska hiša in 2 gospodarski poslopji, moderno urejeno, električna razsvetljava, številni za obrat potrebni strojni inventar. — Pojasnila glede pogojev daje: Gospodarska pisarna Dr. ČERNE, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6. — Telefon 37.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, stari oče, gospod

Franc Cotman

po dolgi mučni bolezni dne 26. decembra 1920 previden s sv. zakramenti Bogu vdano preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v torek 28. t. m. v Mariboru na mestno pokopališče Pobrščje. Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Maribor, Ljubljana, dne 30. decembra 1920.

Globoko žalujoči rodbini: Cotman in Grohar.

ZAHVALA.

Za obilne dokaze odkritega sočutja povodom smrti našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, gospoda

Franca Cotmana

izrekamo tem potom vsem za vse izraze sočutja na zadnji poti, najsrčnejšo zahvalo. Osebito se zahvaljujemo za trud g. primariju, profesorju dr. Matkotu, kakor tudi g. preč. profesorju kr. vojne realke.

Globoko žalujoči rodbini: Cotman in Grohar.

Zahvala.

Na Novega leta dan, ko smo pokopali našo iskrenoljubljeno hčerko, sestrico in tctico

Pavlo Müller

se nam je izkazalo toliko iskrenega sočutja, da se tem potom vsem najlepše zahvaljujemo. Posebna pa bodi zahvala gg. dr. J. Jenkotu, dr. J. Volavšku v Ljubljani, g. dr. M. Hočevanju v Domžalah. Iskreno hvalo tudi g. Fr. Berniku, župniku za obiske za časa dolgotrajne bolezni in za prekrasen nagrobni govor. Dalje g. J. Gogala, ravnatelju kr. drž. trgovske šole, vsem njenim sošolkam, prijateljicam in znanam; vsem darovalcem prekrasnih šopkov, pevcem za žalostinke, sploh vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in vsem, ki so nas tolažili ob bridki uri naše izgube.

DOMŽALE, 2. januarja 1921.

Rodbina Müller.

Vabilo na subskripcijo.

Trboveljska premogokopna družba na Dunaju je v svrhu okrepitve lastnih sredstev svojega podjetja sklenila povišati svojo delniško glavnico od K 24.000.000.— na 48.000.000.— z emisijo 120.000 novih delnic.

Od novo emitiranih delnic je prevzel podpisani konzorcij jugoslovanskih bank

30.000 komadov

ter stavlja iste po sledečih pogojih na javno subskripcijo:

1. Nove delnice nudimo interesentom po K 900.— tel quel, ki so plačljivi takoj ob subskripciji.
2. Nove delnice participirajo na čistem dobičku leta 1920 ter so opremljene s kuponom 1920.
3. Subskripcija se vrši v času od

1. do 15. januarja 1921.

4. Kot subskripcijska mesta fungirajo: Jadranska banka in njene podružnice v Kranju, Celju, Mariboru in Beogradu, Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Kreditni zavod za trgovino in industrijo in Zadružna gospodarska banka v Ljubljani.

5. Reparticijo delnic si pridržuje podpisani bančni konzorcij po izvršeni subskripciji.

Ljubljana, dne 1. januarja 1921.

Jadranska banka.

Hrvatska eskomptna banka.

Ljubljanska kreditna banka.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

Zadružna gospodarska banka.